

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า เพราะการศึกษาจะพัฒนาคน อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคมให้มีคุณภาพ เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ การศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ มุ่งเน้นฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 13 - 15)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิดแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ

มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสำนึกสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4 – 5)

การศึกษาจะมีประสิทธิภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ผู้สอน หลักสูตร วิธีสอน สื่อและนวัตกรรม วิธีการหนึ่ง que ผู้สอนสามารถปฏิบัติได้โดยตรง คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจสำหรับนักเรียน กำหนดให้จัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ให้มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนและวิธีการสอนที่เหมาะสม (นิยม เกรียงท่าทราญ, 2548, หน้า 1 อ้างถึงใน วรจกคณา มณีนพ, 2553, หน้า 1)

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1)

ในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เป็นเรื่องยากมากที่จะให้นิยามหรืออธิบายความหมายของคณิตศาสตร์ได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากคณิตศาสตร์มีขอบข่ายเนื้อหากว้างและเนื้อหาแต่ละกลุ่มแต่ละแขนงก็มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างกันมาก (Bertrand, 1958 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2553, หน้า 210) กล่าววว่า “เราอาจนิยามคณิตศาสตร์ว่าเป็นวิชาการที่เราไม่เคยรู้ว่ากำลังพูดอะไรอยู่ หรือไม่รู้แม้กระทั่งสิ่งที่เรากำลังกล่าวอยู่นั้นว่าเป็นจริงหรือไม่” การที่เราไม่สามารถให้คำนิยามของคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมได้นั้นไม่ได้หมายความว่าเราไม่รู้จักคณิตศาสตร์หรือไม่สามารถสอนให้นักเรียนรู้จักคณิตศาสตร์ได้ เพราะในชีวิตจริงนั้นมีสิ่งต่างๆ มากมายที่เราไม่สามารถอธิบายได้ว่าคืออะไร เช่นความรัก ดนตรี ฯลฯ แต่เราก็มีความรัก รู้จักดนตรี

อาจจะชอบและสามารถเล่นดนตรีได้ด้วย เช่นนี้เป็นต้น ในทำนองเดียวกันครูก็สามารถสอนให้นักเรียนมีความสามารถทางคณิตศาสตร์ มีทัศนคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ เชื่อมมันและเห็นคุณค่าของคณิตศาสตร์ได้ (สื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา, 2553, หน้า 210)

การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนสนธิ - ราษฎร์วิทยา ที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จ ผลการประเมินในวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ซึ่งจะเห็นได้จากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) ปีการศึกษา 2558 วิชาคณิตศาสตร์ พบว่าในระดับประเทศได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.40 ระดับสังกัดได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.42 ระดับจังหวัดได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.74 นักเรียนโรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 27.04 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ (สำนักทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน [สทศ.], 2558) สาเหตุอาจเกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ ด้านครูผู้สอนพบว่า ครูส่วนมากมักจะไม่นำเทคนิคในการนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม แต่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าและใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย แรงสอนให้จบเนื้อหาโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนได้แต่เรียนรู้ด้วยการท่องจำมากกว่าการใช้ความคิดหรือการใช้ความจำได้เป็นฐานที่มีต่อการต่อยอดด้วยความคิด เพราะครูสอนโดยการบอกและการสั่งการมากกว่าการชี้แนะ การกระตุ้นให้ความคิด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 113) และนักเรียนขาดทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกัน ด้านนักเรียน พบว่าขาดความเชื่อมั่นและไม่กล้าแสดงออก ขาดทักษะการคิด ขาดความรับผิดชอบ ขาดทักษะในการทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนภายในห้องเรียนน้อยมาก โดยเป็นผู้รับความรู้อย่างเดียว นักเรียนจึงขาดโอกาสที่จะร่วมเรียนรู้และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีซึ่งกันและกัน ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะทางสังคมที่ดี ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นปมระโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด ผู้เรียนควรมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น ตื่นตัว ตื่นใจ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ดังนั้นการที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ มีบทบาทเป็นผู้กระทำในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและพฤติกรรมตามจุดเน้นที่ต้องการ (วัฒนาพร ระวังทุกข์, 2545, หน้า 22)

คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผล เนื้อหาสาระโดยแท้แล้ว เป็นนามธรรม มโนทัศน์ต่างๆ ทางคณิตศาสตร์เป็นสิ่งที่ไม่อาจจับต้องมองเห็นหรือสัมผัสได้ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะถ่ายทอดความคิดเหล่านี้ให้ผู้อื่นเข้าใจ สิ่งของทางกายภาพหรือสื่อการสอนต่างๆ จะช่วยบรรเทาความยากนี้ลงไปได้บ้าง จะเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจมโนทัศน์ต่างๆ ในคณิตศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ที่น่าพอใจยิ่งขึ้น การใช้สื่อการสอนพวกต่างๆ มาประกอบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์จะช่วยให้การสอนมีความชัดเจนขึ้น ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2553, หน้า 228)

การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน เป็นกระบวนการเรียนรู้จากชุดการเรียนการสอน เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะของสื่อประสม (Multi - media) เป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่ต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนตามหัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเอาไว้เป็นชุดๆ บรรจุในกล่อง ซองหรือกระเป๋า ชุดการสอนแต่ละชุดประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง/ใบงาน ในการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร/ใบความรู้ เครื่องมือหรือสื่อที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งแบบวัดประเมินผลการเรียนรู้ (สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ, 2552, หน้า 51) ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ มณีนิพนธ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เรื่องการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนการสอน

นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องมีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลายเน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบบูรณาการ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 21) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก็เป็นการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็กๆ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มที่มีโครงสร้างชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตน

และส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ, 2552, หน้า 134)

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เทคนิค STAD และเทคนิค LT เป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนที่เรียนอ่อนได้รับการเอาใจใส่จากครูหรือเพื่อน และช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนตลอดเวลา ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ นักเรียนรู้จักวิธีการทำงานเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยสมาชิกในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม โดยการจัดกลุ่มแบบละความสามารถเก่ง ปานกลางและอ่อน ซึ่งสอดคล้องกับ วันเพ็ญ ห่อทอง (2551, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังการใช้ชุดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือสูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนคณิตศาสตร์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาพัฒนาชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้แนวคิดแบบร่วมมือเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องความรู้เกี่ยวกับจำนวนจริง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์

คำถามของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. ชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีองค์ประกอบและสาระสำคัญอย่างไรและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่

3. พฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับใด

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ อยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วม เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. พฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง มีความพึงพอใจในการเรียนระดับดีมาก

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ได้ชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สามารถนำไปใช้ป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์กันได้จริง

2. เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ที่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์และเจตคติที่ดีทางการเรียน สำหรับครูผู้สอนของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตเชิงเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทำวิจัย คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ มาตรฐานที่ 1.1 เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง มีทั้งหมด 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 จำนวนตรรกยะ

ตอนที่ 2 จำนวนอตรรกยะ

ตอนที่ 3 รากที่สองของจำนวนจริง

ตอนที่ 4 รากที่สามของจำนวนจริง

ตอนที่ 5 สรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 85 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสนธิราษฎร์วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 จำนวน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นเกณฑ์ (Cluster Random Sampling) เนื่องจากโรงเรียนได้จัดสภาพ ห้องเรียนที่คล้ายคลึงกัน มีบริบทเดียวกัน จัดนักเรียนแต่ละห้องแบบคละความสามารถ (เก่ง ปานกลาง อ่อน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2 ตัวแปรตาม คือ

3.2.1 ประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.2 พฤติกรรมความร่วมมือของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียน การสอน

3.2.3 ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนการสอน

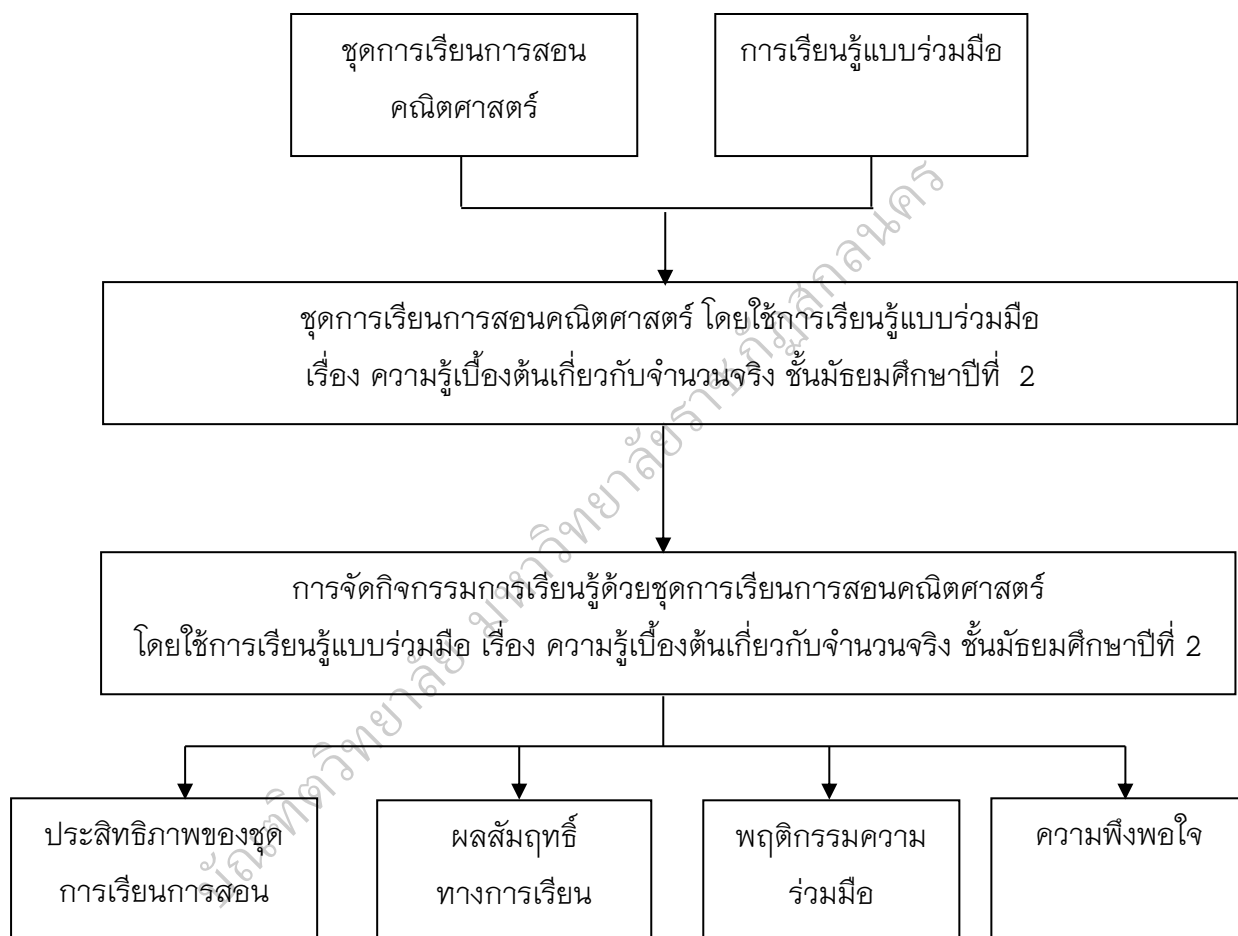
4. ระยะเวลาในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในปีการศึกษา 2559 ภาคเรียนที่ 2 ใช้เวลาใน การวิจัย 14 วัน วันละ 1 ชั่วโมง จำนวน 14 ชั่วโมง ใช้เวลาสอนในชั่วโมงปกติ ทั้งนี้ไม่ รวมเวลาวัดความพึงพอใจต่อวิชาคณิตศาสตร์ก่อนเรียน หลังเรียน และการทดสอบ

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หลังเรียนชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้
การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วม เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้การสอน หมายถึง ชุดสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์และใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เป็นชุดการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ซึ่งในชุดการเรียนรู้การสอนประกอบด้วย 1.1 คู่มือครูประกอบการใช้ชุดการเรียนรู้การสอน 1.2 ชุดการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์ เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง จำนวน 5 ชุด

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนใช้ความสามารถเฉพาะตัวในการร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ นักเรียนรู้จักวิธีการทำงานเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยสมาชิกในกลุ่มตระหนักว่าแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม โดยการจัดกลุ่มแบบความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน การวิจัยครั้งนี้สนใจศึกษา 2 เทคนิค ดังนี้

2.1 การเรียนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Division) หมายถึง กลวิธีการสอนโดยมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญคือ ความเอื้ออาทรต่อกัน การมีความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ความเสมอภาคทางด้านความคิดและการกระทำ ทุกคนในกลุ่มต้องปฏิบัติต่อกันอย่างต่อเนื่อง มีเป้าหมายที่ต้องคำนึงถึง 3 ประการ คือ รางวัลหรือเป้าหมายของกลุ่ม ความสามารถของแต่ละคน และนักเรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือให้กลุ่มประสบผลสำเร็จเท่าเทียมกัน ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นดังนี้

ขั้นที่ 1 : ชั้นสอน ครูดำเนินการสอนเนื้อหา ทักษะหรือวิธีการเกี่ยวกับบทเรียนนั้นๆ อาจเป็นกิจกรรมที่ครูบรรยาย สาธิต ใช้สื่อประกอบการสอน หรือให้นักเรียนทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 : ชั้นทบทวนความรู้เป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4 – 5 คน ที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน สมาชิกในกลุ่มต้องมีความเข้าใจกัน สมาชิกทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อช่วยเหลือกันและกันในการศึกษาเอกสารและทบทวนความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการสอบย่อย ครูเน้นให้นักเรียนทำดังนี้

ขั้นที่ 3 : ขั้นทดสอบย่อย ครูจัดให้นักเรียนทำแบบทดสอบย่อย หลังจากนักเรียน เรียนและทบทวนเป็นกลุ่มเกี่ยวกับเรื่องที่กำหนด นักเรียนทำแบบทดสอบคนเดียว

ขั้นที่ 4 : ขั้นหาคะแนนพัฒนาการ คะแนนพัฒนาการเป็นคะแนนที่ได้จากการพิจารณาความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งก่อนๆ กับคะแนนการทดสอบครั้งปัจจุบัน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนกำหนดไว้ ดังนั้น จะต้องมีการกำหนดคะแนนฐานของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งอาจได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบ 3 ครั้งก่อน หรืออาจใช้คะแนนทดสอบครั้งก่อนหากเป็นการหาคะแนนปรับปรุงโดยใช้รูปแบบการสอน STAD เป็นครั้งแรก

ขั้นที่ 5 : ขั้นให้รางวัลกลุ่ม กลุ่มที่ได้คะแนนพัฒนาการตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับคำชมเชยหรือติดประกาศที่บอร์ดในห้องเรียน

2.2 การเรียนการสอนแบบร่วมมือ เทคนิค LT (Learning Together)

หมายถึง วิธีการที่เน้นจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมมือกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถต่างกัน แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมดังนี้

ขั้นที่ 1 ครูและนักเรียนทบทวนเนื้อหาเดิม หรือความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 ครูแจกแบบฝึกหัดหรืองานให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ 1 ชุด เหมือนเดิม นักเรียนช่วยทำงานโดยแบ่งหน้าที่แต่ละคน เช่น นักเรียนคนที่ 1 อ่านคำแนะนำ คำสั่งหรือโจทย์ในการดำเนินงาน นักเรียนคนที่ 2 ฟังขั้นตอนและรวบรวมข้อมูล นักเรียนคนที่ 3 อ่านสิ่งที่โจทย์ต้องการทราบ แล้วหาคำตอบ นักเรียนคนที่ 4 ตรวจสอบคำตอบ เมื่อนักเรียนทำแต่ละข้อหรือแต่ละส่วนเสร็จแล้ว ให้นักเรียนหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันในการทำโจทย์ ข้อถัดไปทุกครั้งจนเสร็จแบบฝึกทั้งหมด

ขั้นที่ 3 แต่ละกลุ่มส่งกระดาษคำตอบหรือผลงานเพียงชุดเดียว ถือว่าเป็นผลงานที่สมาชิกทุกคนยอมรับ และเข้าใจแบบฝึกหัดหรือการทำงานชิ้นนี้แล้ว

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคำตอบหรือผลงานให้คะแนนด้วยกลุ่มเองหรือครูก็ได้ กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะได้รางวัลหรือติดประกาศไว้ในบอร์ด

3. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้การสอน หมายถึง คุณภาพของชุดการเรียนรู้การสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 โดยคิดจากคะแนน 2 ส่วน ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบประจำชุดแต่ละชุดรวมกันของนักเรียนทั้งหมด มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั้งหมด มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนโดยพิจารณาคะแนนของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5. พฤติกรรมความร่วมมือ หมายถึง กระบวนการทำงานของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ประกอบด้วยด้านต่างๆ ดังนี้ การแบ่งงานกันทำ การทำงานอย่างมีขั้นตอน ความร่วมมือกันทำงาน การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล การทำงานเสร็จทันเวลา โดยประเมินจากแบบวัดพฤติกรรมความร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนจริงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยประเมินจากแบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น